

VÖRÖSMARTY
MIHÁLY
KÖNYVTÁR

GYŰJTŐKÖRI SZABÁLYZAT

VMK

Jóváhagyta:

.....
Vasni J. J. Biloko

igazgató

Hatályba lépés: 2018.10.18.

Tartalomjegyzék

I. Helyzetkép Fejér megyéről.....	2
II. A gyűjtés szempontjai.....	3
II.1. Tematikus szempont	3
II.2. Tipológiai szempont	4
II.3. Kronológiai szempont.....	4
II.4. Példányszámot meghatározó szempont	5
II.5. Nyelvi szempont	5
II.6. Földrajzi szempont.....	5
II.7. Archiválási szempont.....	5
II.8. Használati szempont	6
III. Állománygyarapítás.....	6
IV. Állományapasztás.....	8
V. A Központi Könyvtár részlegeinek szerepe a gyűjtőkörben.....	9
V.1. Zenei és számítógépes részleg	9
V.2. Felnőtt kölcsönző részleg	11
V. 3. Gyermekrészleg	12
V. 4. Olvasóterem és egyéb kézikönyvtári állományok	13
V. 5. Központi raktár.....	14
V. 6. Helyismeret.....	14
VI. Pedagógiai Szakkönyvtár	15
VII. Tagkönyvtárak	16
VII. 1. Budai úti Tagkönyvtár	16
VII. 2. Mészöly Géza úti Tagkönyvtár	17
VII. 3. Széna téri Tagkönyvtár	17
VII. 4. Tolnai utcai Tagkönyvtár	18
VII. 5. Zsolt utcai Tagkönyvtár	19
VIII. Különgyűjtemények.....	20
A részletes nyilvántartási ismertetőt a 2. számú melléklet tartalmazza.....	20
VIII. 1. Dévay-gyűjtemény.....	20
VIII. 2. Régi könyvek.....	20
IX. Könyvtárellátási szolgáltató rendszer (KSZR).....	20
IX. 1. A gyűjtött dokumentumtípusok az információhordozó típusa szerint.....	21
IX. 2. A gyűjtött dokumentumtípusok tartalom szerint	21
IX. 3. A dokumentumállomány gyarapodásának lehetséges forrásai	21
IX. 4. A dokumentumállomány feldolgozása	22
IX. 5. A gyűjtött dokumentumtípusok használata	22
IX. 6. A szolgáltató hely dokumentumainak állományapasztási szempontjai	22
1. sz. melléklet.....	24
Letétek	24
2. sz. melléklet.....	25
Régi könyvek nyilvántartása.....	25

Összeállította: Márky Balázs

A Vörösmarty Mihály Könyvtár gyűjtőkori szabályzata

Vonatkozó jogszabályok

- 1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről
- 2012. évi CLII. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény módosításáról
- 2012. évi XXX. törvény a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról
- 2017. évi CLXXX. törvény, Egyes kulturális és sporttárgyú törvények, valamint egyes kapcsolódó törvények módosításáról
- 3/1975. (VIII. 17.) KM-PM együttes rendelet a könyvtári állomány ellenőrzéséről (leltározásáról) és az állományból történő törlésről szóló szabályzat kiadásáról
- 60/1998. (III. 27.) Korm. r. a sajtótermékek kötelespéldányainak szolgáltatásáról és hasznosításáról
- 22/2005. (VII. 18.) NKÖM rendelet a muzeális könyvtári dokumentumok kezelésével és nyilvántartásával kapcsolatos szabályokról
- 39/2013. (V. 31.) EMMI rendelet a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről
- 30/2014. (IV. 10.) EMMI rendelet az országos múzeum, az országos szakmúzeum, a nemzeti könyvtár, az országos szakkönyvtár és az állami egyetem könyvtárának kiemelt feladatairól
- 388/2017. (XII. 13.) Korm. rendelet az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program kötelező adatszolgáltatásairól

I. Helyzetkép Fejér megyéről

A Vörösmarty Mihály Könyvtár (továbbiakban VMK) megyei hatókörű városi könyvtárként, speciális feladatokat is ellát, melyeket a „2012. évi CLII. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény módosításáról” szabályoz.

A VMK feladata, hogy biztosítsa a közkönyvtári ellátást Székesfehérváron, valamint a megyében élőknek. Alapvető feladat a lakosság ellátása dokumentumokkal, mellyel alapvetően hozzájárul az ismeretszerzéshez, az élethosszig tartó tanulás támogatásához, a tartalmas szórakozáshoz, valamennyi korosztályt kiszolgálva. A könyvtárnak segítséget kell nyújtania minden ember számára, hogy el tudjon igazodni a gyorsan változó világban, a fejlődő digitális környezetben. A legtöbb településen valamilyen formában működik könyvtár, melyek tevékenységét a VMK hálózati és módszertani központként koordinálja.

Szakmai, módszertani segítséget nyújt, és 2013-tól a szerződött településeket a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer (továbbiakban KSZR) keretében dokumentumokkal is ellátja.

Fejér megye a Dunántúlon található, az iparilag fejlett megyékhez tartozik, az 1990-es évek végétől Székesfehérvár a világ legdinamikusabban fejlődő városa közé tartozott. Főleg Székesfehérváron, Mórton és Dunaújvárosban találhatók ipari üzemek, de előfordulnak még Bicske, Sárbogárd térségében is.

A megye fekvése ideális, Budapest és a Balaton között helyezkedik el. Fontos közlekedési csomópont, a megyét három autópálya is átszeli, melynek jelentős gazdasági szerepe van. Nemcsak a könnyű- és a nehézipara jelentős, hanem a kereskedelem is kiemelkedő.

Az egykori koronázóváros felbecsülhetetlen kulturális értékeket hordoz, ezért a város és a megye múltjának gondozása, a történelmi hagyományok ápolása és megismertetése az újabb nemzedékekkel fontos feladata a könyvtárnak, a számos különböző szolgáltatás mellett.

A könyvtár olvasói főleg a megyeszékhelyen, illetve Székesfehérvár vonzáskörzetében élnek. Az olvasók között sok általános, középiskolás, felsőoktatásban részt vevő hallgató, dolgozó, nyugdíjas található. A hallgatók egy része a város, nagyobb részük az ország más pontjain található intézmények tanulója.

II. A gyűjtés szempontjai

A könyvtár fő gyűjtőköre a Fejér megyére vonatkozó dokumentumok, melyhez részletes iránymutatást a Helyismereti útmutató tartalmaz. Közkönyvtárként a közművelődési funkció ellátásához alapvetően szükséges irodalmat gyűjti. A nemzetiségi ellátás keretében görög, lengyel, német, roma tárgyú és nyelvű kiadványok gyarapítása történik. Mellékgyűjtőköre a különböző tudományterületek szakirodalma. A fogyatékkal élők ellátása kiemelt fontosságú, ezért speciális dokumentumokkal (hangoskönyvek, öregbetűs könyvek, jelnyelvi kiadványok és feliratos filmek) is gyarapítja állományát. Kiemelt feladat a pedagógusok szakirodalommal való ellátása.

II.1. Tematikus szempont

A VMK általános gyűjtőkörű közkönyvtár. A magyarországi és a határon túli magyar nyelvű dokumentumok kínálatából gyűjti a szak- és szépirodalmi műveket, továbbá a gyermek- és ifjúsági irodalmat, zeneműveket, hang- és képdokumentumokat, és elektronikus dokumentumokat. A beszerzést válogatás előzi meg, azért, hogy valamennyi tudományterület művei elérhetők legyenek.

Teljességre törekedve kerülnek gyűjtésre a klasszikus szépirodalmi művek, kiemelt fontossággal a kritikai kiadások, a sorozatok, melyeknek indokolt a hosszú távú megőrzése.

A szakirodalmi válogatásban a következő elvek érvényesülnek:

- az adott témában rendelkezésre áll-e a gyűjtemény megfelelő irodalommal
- az adott szerző műveinek gyűjtése teljes vagy válogató
- a többkötetes művek részeinek hiánytalan gyűjtése
- a sorozatok előzményeinek, folytatásainak beszerzése
- az adott mű tartalma összhangban van-e a közkönyvtári funkciókkal

II.2. Tipológiai szempont

A könyvtár a különböző dokumentumtípusokat válogatva gyűjti. Figyelemmel kíséri az információhordozók fejlődését, változásait, a használatukhoz szükséges eszközöket beszerzi. A dokumentumok beszerzésénél törekszik arra, hogy az adott dokumentum minél tartósabb és a tárolt tartalom folyamatosan hozzáférhető legyen.

A gyűjtési körbe az alábbi dokumentumtípusok tartoznak:

- könyvek, lehetőleg kemény kötésben
- időszaki kiadványok
- brosrák, kis- és aprónyomtatványok (csak helyismereti vonatkozású)
- audiovizuális dokumentumok
- CD-ROM adatbázisok
- online adatbázisok
- elektronikus dokumentumok
- mikrofilmek, diafilmek
- kották
- térképek, atlaszok
- fényképek, képes levelezőlapok (helyismereti vonatkozású)
- kéziratok, szakdolgozatok (helyismereti vonatkozású)
- régi könyvek

II.3. Kronológiai szempont

A könyvtár elsődlegesen a kurrens anyagokat gyűjti, különösen a szakirodalom területén, a korszerű ismeretek terjesztése céljából. Visszamenőlegesen beszerzésre kerülnek olyan dokumentumok, melyek egy adott szakterület alapvető és/vagy hézagpótló kiadványai, kiemelten az irodalomtudomány, művelődéstörténet, tudománytörténet.

A helytörténeti dokumentumok időhatárok nélkül, teljességre törekvően kerülnek beszerzésre.

II.4. Példányszámot meghatározó szempont

A példányszámot befolyásolja a dokumentum tartalma, színvonala, a várható érdeklődés és a költségvetés által nyújtott lehetőségek, valamint a tagkönyvtárak igényei. Nagyobb példányszámban beszerzésre kerül a kiemelten keresett, hosszú távú őrzésre szánt dokumentum a Központi Könyvtár és valamennyi tagkönyvtár részére. A helytörténeti és értékálló irodalom dokumentumaiból legalább egy-egy példányt a prézens állományban kell elhelyezni.

II.5. Nyelvi szempont

A könyvtár német nemzetiségi feladatot ellátó közgyűjteményként is működik. A Goethe Intézet 2001 óta partnerkönyvtári megállapodás keretében adományoz német nyelvű dokumentumokat az intézménynek, főleg kézikönyveket, a német nyelv tanítását segítő módszertani kiadványokat, nyelvtanulást ösztönző, hangzó anyaggal kiegészített nyelvkönyveket, egyszerűsített olvasmányokat és a német könyvpiac keresett szépirodalmi újdonságait. A könyvtárban található az angol nyelvű Gateway UK gyűjtemény, ami a British Counciltől kapott dokumentumokat tartalmazza, melyeknek célja az Egyesült Királyság népszerűsítése és az angol nyelv tanulásának segítése. A nemzetiségi könyvtári ellátás jegyében a könyvtár a német nyelv mellett kiemelten gyűjti a megyében jelen lévő görög, lengyel és roma nemzetiségre vonatkozó, és a saját nyelvükön megjelenő dokumentumokat, valamint az egyéb nemzetiségek dokumentumait.

A könyvtár alapvetően a magyar nyelvű dokumentumok beszerzésére törekszik. Az idegen nyelvű dokumentumok közül elsősorban a nagy európai nyelveken (angol, francia, orosz, olasz, spanyol) megjelenő kiadványokat válogatva gyűjti. Kiemelten gyűjti a nyelvtanulást segítő kiadványokat, szótárakat.

II.6. Földrajzi szempont

A könyvtár elsődlegesen a Magyarországon, illetve magyar nyelvterületen megjelenő dokumentumok gyűjtésére törekszik.

A Fejér megyei vonatkozású kiadványokkal a Helyismereti útmutató foglalkozik részletesen.

II.7. Archiválási szempont

Az állomány Fejér megye legnagyobb gyűjteménye, az archiválásnál figyelembe kell venni a megyei hatókörű városi könyvtári sajátosságokat. Az érvényes jogszabályok alapján ideiglenes vagy tartós állománybavétel történhet. A hosszú távon őrzendő könyvek, audiovizuális, elektronikus dokumentumok egyedi nyilvántartásba kerülnek.

Az időszaki kiadványok közül a helyismereti vonatkozású dokumentumokat tartósan őrzi, valamint a tartalmasabb, művelődéstörténeti, oktatási, vagy tudományos szempontból fontos kiadványokat is. A tartós megőrzést a lapok kötésével biztosítja. A rövid távú megőrzésre szánt időszaki kiadványok meghatározott időre kerülnek tárolásra, majd ezt követően selejtezésre, és értékesítésre.

A kis- és aprónyomtatványokat csoportos nyilvántartásban kezeli az intézmény, őrzésük hosszú távú. A muzeális dokumentumok nyilvántartása és tárolása a 22/2005. NKÖM rendelet előírásai alapján történik. A régi könyvek elnevezésű gyűjtemény mellett a Dévay-gyűjtemény is ide sorolandó.

Egyes helyismereti dokumentumok archiválására digitális formában is sor kerül, melynek részletes szempontjait külön dokumentáció tartalmazza. Online elérhető a képeslapgyűjtemény, a csak elektronikus formában és helyben készülő Fejér megyei életrajzi lexikon. Belső hálózati eléréssel további dokumentumok kerülnek megőrzésre.

II.8. Használati szempont

A dokumentumok kölcsönözhetőségéről, helyben használatáról, a használat korlátairól a könyvtárhasználati szabályzat rendelkezik. Beszerzéskor vagy állományba vételkor dől el, hogy a dokumentum melyik raktár, részleg, tagkönyvtár vagy a szakkönyvtár állományába kerül és ezzel együtt milyen használati szabályok érvényesek rá. Helyismereti szempontból fontos vagy 1851 előtt megjelent dokumentumok, illetve a kézikönyvek esetében a példányok nem kölcsönözhetők. Nagyobb példányszámban beszerzett helyismereti vagy kézikönyvtári dokumentumoknál kölcsönözhető példányok is beszerzésre kerülnek.

III. Állománygyarapítás

Az állomány gyarapítása alapvetően vásárlás útján történik, ami kiegészül további lehetőségekkel.

A gyarapítás anyagi forrásai

Központi költségvetési támogatás és fenntartói támogatás az éves költségvetés függvényében, érdekeltségnövelő támogatás, az Országos Dokumentumellátó Rendszer támogatása, egyéb pályázati támogatások, adományok.

A gyarapítás módjai

Vétel, ajándék, kötelespéldány, fölöspéldány, csere és egyéb módok, pl. elektronikus dokumentum letöltése.

A beszerzés forrásai

A dokumentumok rendelése elsősorban a Könyvtárellátó Nonprofit Kft-n (továbbiakban Kelló) keresztül történik. Szükség esetén egyéb kereskedésektől és kiadóktól is történik vásárlás, folyamatosan áttekintésre kerül a legkedvezőbb kínálat. A Kellónál történő rendeléskor a rendelés darabszáma, összege, a dátum az Új Könyvek gyarapítási tanácsadó (továbbiakban UK) füzet elejére feljegyzésre kerül.

A nyilvántartás módjai

Egyedi nyilvántartás

A különböző dokumentumtípusok nyilvántartása külön-külön címleltárkönyvben történik, 2017-től elektronikusan. Kivétel a kották gyűjteménye, melyeknek kartotékleltára van, illetve a British Council különgyűjtemény, melyről nem készült egyedi nyilvántartás. Az egyedi nyilvántartások az alábbiak (a leltári számot a különgyűjtemény betűjele előzi meg):

- könyv, külön a központi és a tagkönyvtárak részére (számokkal, folytatólagosan)
- bekötött folyóirat (mérettől függően Fa vagy Ff jelöléssel)
- 1851 előtt megjelent könyv (R 1 -)
- Hangfelvétel (hanglemez, hangkazetta, CD lemez, MP3) (ZH 1 -)
- Videofelvétel (V 1 -)
- DVD (DVD 1 -)
- CD ROM (CDR 1 -)
- Kotta (Z 1 -)
- Mikrofilm (M 1 -)
- Diafilm (DIA 1 -)
- Dévay-gyűjtemény (Dy 1-)

Csoportos nyilvántartás

Az egyedi nyilvántartás után a statisztikai lap elkészítésével következik a csoportos nyilvántartás, és a leltárba vett dokumentumok példányainak bevitele a Textlib adatbázisba. A csoportos leltárkönyv mellett kiegészítő leltárkönyvben kerülnek rögzítésre az adott dokumentumok nyelvenkénti és részlegenkénti jellemzői. Külön csoportos leltárkönyve van a lététbe adott dokumentumoknak, illetve a KSZR települések dokumentumainak.

A kisnyomtatványok, képek és kivágatok összesített nyilvántartású dokumentumok egyedi leltárba nem kerülnek, kizárólag nyomtatott csoportleltárkönyvben vezetik az adatokat. Nyilvántartásukat a Helyismereti és digitalizálási csoport végzi.

Tartalmi feltárás

A dokumentumok tartalmi feltárása az Egyetemes Tizedes Osztályozás alapján történik. 2005-ben elkezdődött a szakirodalmi könyvek tárgyszavazása, mely a későbbiekben kiegészült a szépirodalmi könyvek és a nemhagyományos dokumentumok tárgyszavazásával. A tárgyszavazás alapja az Országos Széchényi Könyvtár Köztarurusz rendszere.

A helyismereti tárgyszavazás egyedi tárgyszórendszer alapján történik, melyet a helyismereti könyvtárosok határoznak meg speciális ismérvek alapján. A tárgyszavak személy (alkotó)-, testületi, földrajzi, rendezvény, cég nevekre vonatkoznak.

A tanulmánykötetek analitikus feltárását külön szabályozás írja elő.

IV. Állományapasztás

Az állomány apasztása a vonatkozó jogszabályok alapján történik.

A könyvtári állomány nyilvántartásából a dokumentumokat selejtezés vagy egyéb ok címén szabad kivezetni. A selejtezés tervszerű állományapasztás és természetes elhasználódás alapján történhet. Az egyéb ok alapján, az alábbi címen vezethetők ki a dokumentumok: elháríthatatlan esemény, bűncselekmény, behajthatatlan követelés, pénzben megtérített követelés, megengedhető hiány, normán fölüli hiány.

Tervszerű apasztás történhet tartalmi avulás, elhasználódás, olvasói igény csökkenése, a gyűjtőkör módosulása miatt.

A főlép példányok leválogatását az intézmény adott részlegeinek, szakkönyvtárának, tagkönyvtárainak könyvtárosai végzik, szükség szerint feldolgozó könyvtárosok részvételével. A tartalmi avulás alapján két kategóriába soroljuk a dokumentumokat, 1949 után belföldön kiadott nagy példányszámú dokumentumok, valamint egyéb dokumentumok. Az előbbiek eladhatók, az utóbbiak közül, csak a más könyvtárak számára megvételre, más dokumentumra történő kicserélésre, térítés nélküli átvételre az Országos Széchényi Könyvtáron (továbbiakban OSZK) keresztül történő felajánlás után maradtak kerülhetnek egyéb hasznosításra.

Az állományból való kivezetést a könyvtár igazgatója engedélyezi, a kivezetés érinti a Textlib integrált katalógus nyilvántartását, a leltárkönyveket és a raktári katalógust.

V. A Központi Könyvtár részlegeinek szerepe a gyűjtőkörben

V.1. Zenei és számítógépes részleg

A Zenei és számítógépes részleg biztosítja az olvasók zeneművel való ellátását - közművelődési jelleggel.

Célja, hogy megfelelő körülményeket biztosítson a zenét helyben hallgatóknak; lehetővé tegye a könyvtárhasználók számára a zeneirodalom alkotásainak partitúra / kotta formájában való tanulmányozását akár a könyvtárban, akár otthonukban; valamint lehetőséget teremtsen a DVD-k kivételével az audiovizuális jellegű dokumentumok kölcsönzésére.

További cél, hogy a részleg a Magyarországon magas színvonalon működő zenei könyvtárak / részlegek között kerüljön be a köztudatba.

Kiemelten kezeli a Fejér megyei helyismereti anyagot – a megyei származású zeneszerzők, előadóművészek hangfelvételeit, valamint a róluk szóló irodalmat.

A gyűjteményfejlesztés a zenei és informatikai témájú (ETO: 78 és 681) könyvekre, a nyomtatott zeneművekre, valamint a nemhagyományos dokumentumok közül a DVD-n kívül az audiovizuális állományra terjed ki.

A részlegben a következő nemhagyományos dokumentumok találhatók: CD, CD-ROM, hangkazetta, kotta, MP3 formátum, videokazetta; vinil (bakelit) lemez. Elhelyezésre kerültek a zenei témájú szakkönyvek, valamint egy kisebb kézikönyvtár szolgálja a tájékoztatást.

A részleg a lehetőségekhez mérten gyűjti az alábbi dokumentumtípusokat:

Kották

A kottagyűjtemény részét képezik a lapkották, partitúrák, zongorakivonatok, melyeknek egy része csak helyben használható és csak egy példányban található meg. A kották tartalmi összetétele egyes szerzők összkiadásaiból, operák zongorakivonataiból, oratóriumokból, vokális művekből, zenekari művekből, és hangszerekre írt művekből áll. A kölcsönözhető állomány az igényekhez alkalmazkodóan több példányszámban tartalmazza a zeneoktatás céljaira átdolgozott és/vagy összegyűjtött zeneművek kottáit, a különféle hangszeriskolákat időleges megőrzéssel, valamint egy-egy példányban a könnyűzene klasszikussá vált alkotásait.

Hanglemezek

Az utóbbi években a lemezgyártás szinte teljes megszűnése miatt az állomány gyarapítása olvasói ajándékokból, valamint más könyvtárak fölőspéldányaiból történt. A jelenleg körülbelül 6000 példányra tehető állomány több ritkaságnak számító felvételt is tartalmaz, melyeket más hanghordozón (pl. CD-n) nem rögzítettek.

Hangkazetták

Az állomány zenei, irodalmi, nyelvi és gyerekeknek készült felvételeket tartalmaz. A technikai változások következtében az állomány az elmúlt 3 évben nem gyarapodott.

Hangoskönyvek

kezdetben speciálisan a vakok és gyengénlátók részére készült, a 2000-es évekig csak kazettákból állt a gyűjtemény. A technikai fejlődés következtében megjelentek a CD-k, valamint az MP3 formátumok, melyekre a korábbi kazettás hangoskönyvekhez képest nagyobb a kereslet. Az állomány szépirodalmi műveket, részben kötelező olvasmányokat és ismeretterjesztő műveket tartalmaz, melyek gyűjtése kiemelt fontosságú a vak és gyengénlátó, valamint a diszlexiával küzdők esélyegyenlőségének biztosítása érdekében.

CD lemezek

komolyzenei felvételek a zenetörténet minden korszakának jelentős alkotása – vokális és instrumentális műveket egyaránt - nagy zeneszerzők egy-egy műve különböző előadókkal is, neves előadóművészek gyűjteményes felvételei. A lemezek között megtalálhatók a magyar és más népek népzenei felvételei; egyházi zene; himnuszok, indulók, valamint operafelvételek. Válogatva megtalálhatóak ismeretterjesztő, valamint gyermekeknek szóló és irodalmi, könnyűzenei felvételek is. A jelentős zeneszerzők teljes életművét tartalmazó kiadványok, a sorozatok és a helyismereti témájú kiadványokra kiemelt figyelmet fordít.

Videokazetták

elsődlegesen a magyar filmek, művészfilmek, rajzfilmeket, történelmi és ismeretterjesztő, valamint az operafilmei, kötelező olvasmányok filmváltozatai és a könnyedebb szórakoztatást nyújtó, ugyanakkor igényesnek tekinthető művek. Mivel a kazettagyártás az elmúlt években megszűnt, az állomány további gyarapítása nem várható.

Zenei és informatikai témájú könyvek

A zenei tárgyú, könyvjellegű kiadványok (melyeknek egy kis része kottákat is tartalmaz) korábban 2-3 példányban kerültek beszerzésre. A zenei témájú könyvek kínálatából az ismert szerzőkről szóló művek, a zenei oktatás és művelődés kívánalmainak eleget tevő általános művek, valamint a zeneelméleti, és zeneesztétikai irodalom.

A kézikönyvtár kötetei

lexikonok, gyűjteményes kötetek (antológiák), műjegyzékek, diszkográfiák, bibliográfiák (magyar és idegen nyelven), zeneelméleti, zenetörténeti, hangszer-történeti munkák, tanulmányok zeneszerzők és előadóművészek munkásságáról.

V.2. Felnőtt kölcsönző részleg

A legnagyobb forgalmú részleg. Itt található a kölcsönözhető könyvek legnagyobb része - és ha van, azok mellékletei - 14 éven felüliek számára.

Szépirodalom

A könyvtár főgyűjtőkörének tekinti a klasszikus irodalmi művek teljességre törekvő beszerzését, a magyar és a világirodalom tekintetében egyaránt, valamint a kortárs és klasszikus magyar szerzők életműkiadásait, összegyűjtött műveit, gyűjteményes köteteit. Mellégyűjtőként válogatva szerzi be a kortárs külföldi szerzők műveit, a fiatal és a határon túli magyar szerzők írásait, a szórakoztató irodalmi műveket, a bűnügyi, fantasztikus könyveket, a nagy érdeklődésre számot tartó sorozatokat, válogatott műveket, több példányban a bestseller köteteket, filmek könyvváltozatait.

Reál és humán tudományok

Főgyűjtőköriben teljességre törekvően gyűjti a könyvtári szakirodalmat, pedagógiai, neveléstudományi műveket, az átfogó néprajzi és történelmi műveket, az általános statisztikai kiadványokat, ismeretterjesztő irodalmat, melyek a középiskolai és felsőfokú tanulmányokhoz hasznosak lehetnek. Mellégyűjtőköriben szerzeményez útikönyveket, felsőbb szintű szakkönyveket, tudományos munkákat, törekedve arra, hogy a tudományágakat teljes körűen lefedje kurrens kiadványokkal.

Nyelv- és irodalomtörténet

Főgyűjtőköriben beszerzi a felsőoktatási hallgatók részére hasznos irodalomelmélettel foglalkozó műveket, irodalomtörténeti kiadásokat, a jelentős alkotók monográfiáit, a középiskolai kötelező olvasmányok elemző válogatásait. A magyar nyelv történetével kapcsolatos alapműveket, gyűjteményeket is szerzeményezi a könyvtár. Mellégyűjtőköriben gyarapítja az irodalomkritikai írásokat, nyelvtani, nyelvészeti összefoglaló műveket, munkákat.

Művészetek, sport

A főgyűjtőkörbe tartoznak az átfogó művészettörténeti írások, színháztörténeti, filmtörténeti művek, sporttörténeti és a sportok szabályaival foglalkozó munkák. Mellégyűjtőköriben válogatva gyűjti az egy-egy alkotó tevékenységéhez kapcsolódó műveket, figyelembe véve az adott személy szakmai elismertségét, valamint albumokat, ismeretterjesztő műveket, - figyelve a közölt tartalmi színvonalra - és az elméleti munkákat.

Idegen nyelvű könyvek

Főként a nyelvoktató kiadványokat, szótárakat, nyelvtani segédkönyveket, oktatócsomagokat gyűjti, melyek a nyelvvizsgákra készítenek fel, illetve az adott nyelven kiadott szépirodalmi műveket, könnyített olvasmányokat. A teljesség igénye nélkül gyűjti az idegen nyelvű szakkönyveket, főképp a közérthető, egyszerűbb nyelvezetű dokumentumokat.

Kiemelt figyelmet fordít a Fejér megyében található nemzetiségek, közöttük elsősorban görög, lengyel, német és roma kisebbség nyelvén megjelent dokumentumok beszerzésére.

V. 3. Gyermekrészleg

A részlegben található a gyermek- és ifjúsági irodalom 0-14 éves korig. Gyűjti az ismeretterjesztő könyveket, mesekönyveket, verses- és képeskönyveket, általános iskolai kötelező olvasmányokat, idegen nyelvű kiadványokat, helyben használható folyóiratokat, kézikönyveket és társasjátékokat, melyek a tartalmas időtöltést szolgálják. A kiadványokat gyermekfoglalkozásokhoz is használják.

A gyűjtőkör dokumentumtípusonként

Könyvek

A magyar nyelven megjelenő gyermek- és ifjúsági irodalom, a lehetőségekhez mérten minél teljesebb körben. Elsősorban elismert, népszerű szerzők művei kerülnek beszerzésre, figyelmet fordítanak a sorozatok folyamatos beszerzésére is. A nagy érdeklődésre számot tartó, illetve vetélkedőkhöz használt művek 2-3 példányban kerülnek beszerzésre.

A színvonalas ismeretterjesztő könyveket, sorozatokat folyamatosan szerzi be. Az idegen nyelv tanulását segítő könyveket szerez be. Az általános és szaktájékoztató kiadványait gyűjti. Az olvasóvá neveléssel kapcsolatos kiadványok és a gyermekkönyvtárosok munkáját segítő, elemző művek beszerzésére külön figyelmet fordít.

Időszaki kiadványok

A részlegben megtalálható a megyei napilap, továbbá a gyermekek ismeretterjesztését, szellemi fejlődését célzó magyar nyelvű időszaki kiadványok. Előfizet irodalmi, művészeti, és a fiatalok érdeklődésének megfelelő, népszerű, de ugyanakkor színvonalas magazinokra, képregényekre is.

Audiovizuális és elektronikus dokumentumok

Elsősorban a Zenei és számítógépes részleg gyűjti a gyermekeknek szóló dokumentumokat, de helyben használatra, műsorokhoz, foglalkozásokhoz, vetélkedőkhöz a részleg beszerez nemhagyományos dokumentumokat is.

A CD-ROM és adatbázis jellegű dokumentumokat, melyek a 0-14 éves korosztály érdeklődésére, oktatására, ismeretterjesztésre szolgálnak, a Gyermekrészleg válogatva gyűjti és szolgáltatja.

V. 4. Olvasóterem és egyéb kézikönyvtári állományok

A részlegben található a VMK legnagyobb kézikönyvtári állománya, valamint a 14 éven felülieknek szóló időszaki kiadványok. Lehetőség van adatbázisok használatára is. A tartós megőrzés érdekében az időszaki kiadványok egybekötve találhatók meg a raktárakban, melyek egy részéről másolat kérhető.

A részlegben lehet hozzáférni a mikrofilmekhez, valamint a Központi raktár könyveihez, melyek nem kölcsönözhetők. Az adott művekből alapvetően 1-1 példány beszerzésére kerül sor.

Teljességre törekvően gyűjti a tájékoztatást segítő alpműveket, lexikonokat, általános és szaklexikonokat, enciklopédiákat, monográfiákat, az egyes tudományágak alpműveit, a nyelvészeti kézikönyveket, értelmező szótárakat, a könyvtártudománnyal kapcsolatos kézikönyveket.

Válogatva gyűjti az évkönyveket, törvények gyűjteményeit, magyarázatait, az egyes szakterületek szótárait, valamint az idegen nyelvek kisebb és nagyobb szótárait.

A részlegbe kerülnek történelmi kézikönyvek, kronológiák, atlaszok, szöveggyűjtemények, folyóiratrepertóriumok, klasszikus szerzők szépirodalmi művei, melyek jelentősége indokolja az olvasótermi elhelyezést.

Az időszaki kiadványok közül a Fejér megyei vonatkozású lapokat teljességre törekvően gyűjti, a kiadványok nyilvántartása itt történik. Válogatva gyűjti a magyar nyelven megjelenő társadalmi, művészeti, ismeretterjesztő kiadványokat, az országos napilapokat. Elsősorban a közérthető és színvonalas kiadványok beszerzésére törekszik, a szakfolyóiratok beszerzése társadalom-, nyelv- és irodalomtudományi témákból történik. Az egyes szakágak teljes lefedésére törekszik, figyelembe véve az olvasói igényeket, érdeklődést.

Az előfizetett időszaki kiadványok elektronikusan elérhető változataira figyelmet fordít, melyeket elérhetővé tesz az Olvasóteremben. Az elektronikus online és offline adatbázisokat válogatva gyűjti vagy kezdeményezi az előfizetést.

További, kisebb kézikönyvtári állományok találhatók még a könyvtár többi részlegében (Felnőtt kölcsönző, Gyermekrészleg, Zenei és számítógépes részleg), a Pedagógiai Szakkönyvtárban és a tagkönyvtárakban (Budai úti, Széna téri, Mészöly Géza utcai, Tolnai utcai, Zsolt utcai).

A VMK szervezeti egységeiben dolgozók számára az adott munkakörök elvégzéséhez szükséges főbb kiadványok gyűjtése folyamatos, egy-egy példányban történik.

- Állománygyarapító és feldolgozó csoportban a gyűjtés, gyarapítás, apasztás, formai és tartalmi feltárás elvégzéséhez nélkülözhetetlen művek, pl. ETO táblázatok, könyvészeti kiadványok, bibliográfiák.

- A Helyismereti és digitalizálási csoportban a Fejér megyéről szóló tájékoztatást segítő alpművek.
- Könyvtárellátási és módszertani csoportban a hálózati ellátás, a könyvtári munkát segítő kiadványok, az országban található könyvtárak saját időszaki kiadványai.
- Igazgatóságon a könyvtár irányításával és munkaügyi témával foglalkozó kiadványok.

V. 5. Központi raktár

A Központi raktárban kerül elhelyezésre a prézens állomány. Szerzeményezéskor kerül eldöntésre, hogy az adott dokumentum ebben a raktárban kerül elhelyezésre hosszabb távú megőrzés, vagy fokozott védelem céljából. Továbbá elhelyezésre kerülnek a helyismereti gyűjtőkörbe tartozó könyvek első példányai és az Egyedi, pl. a könyvtár részére dedikált vagy ritka kötetek.

V. 6. Helyismeret

A Helyismereti és digitalizálási csoportban találhatók a könyvtár helyismereti különgyűjteményei közül:

- Fényképek, főleg archív fényképek
- Képeslapok
- Kisnyomtatványok: plakátok, gyászjelentések, egyéb nyomtatványok, pl. prospektusok, szórólapok, gyártmányismertető tematikus válogatásban
- Supka-gyűjtemény (Supka Géza kivágtat gyűjteménye az 1900-as évek elejéről, kategóriák szerint válogatva, nem helyismereti anyag, de itt került elhelyezésre)
- Fejér megyei személyiségek újságkivágatai
- Megyei és városi önkormányzati közgyűlési iratok
- Helyismereti tartalmú DVD-k másodpéldányai
- Helytörténeti irodalomkutatások jegyzékei
- Fejér megyei üzemi lapok duplum példányai 1950-1990-ig
- VMK saját albumai, fényképei, korábbi munkatervei, beszámoló, egyéb kéziratok, igazgatói levelezések
- Magyar Könyvtárosok Egyesülete Fejér Megyei Szervezete fényképgyűjteménye

A fenti kiadványokat Fejér megyére vonatkozóan teljességre törekvően gyűjti az intézmény, a megyei hatókörű városi könyvtár egyik alapfunkciója alapján. A beérkező dokumentumok csoportos leltárkönyvben kerülnek állományba, a kötelespéldányok érkeztetése és kiosztása is itt történik.

A részlegben található kézikönyvtár helyismereti kiadványokkal, mely a napi tájékoztató munkát segíti, továbbá a helyismereti cikkek analitikus cédulakatalógusa, melyekben fénylyukkártyával lehet keresni, valamint a Fejér megyei személyiségek cédulakatalógusa.

Egyik fő feladatuk a digitalizálás és a digitális dokumentumok hozzáférhetővé tétele. A csoport kollégái készítik az online hozzáférhető Fejér megyei életrajzi lexikont.

Feladatukból adódóan szemlézik és analitikus leírás formájában rögzítik a megyéről szóló tanulmányokat, időszaki kiadványok cikkeit, melynek részletes feltérési szempontjait a Helyismereti útmutató szabályozza. Évenként évfordulónaptárt készítenek Fejér megyei személyiségek adatai alapján.

VI. Pedagógiai Szakkönyvtár

Elsődleges célja a megyében dolgozó pedagógusok és pedagógus hallgatók szakmai kiszolgálása. Fő gyűjtőköre a pedagógia témájú dokumentumok (ETO 37 szak), és azok határterületei.

Könyvek

A lehetőségekhez mérten teljességre törekvően gyűjti a Magyarországon megjelenő kereskedelmi forgalomban terjesztett és a kereskedelmi forgalomba nem kerülő magyar nyelvű kurrens pedagógiai tárgyú műveket, és a szakmai intézetek pedagógiai tárgyú kiadványait. A pedagógia határterületeinek irodalmát válogatva, a többi tudományág könyveit erős válogatással szerzi be.

Az általános iskolai és a középiskolai közismereti tankönyveket, nyomtatott taneszközöket teljességre törekvően igyekszik beszerezni. A dokumentumokat brosúra jellegű nyilvántartással kezeli, elektronikusan, az integrált rendszerben, folyamatos számozással.

Időszaki kiadványok

A pedagógiai folyóiratokból csak a leginkább igényelt címek kerülnek előfizetésre.

CD, CD-ROM

A könyvtár tájékoztató munkáját segítő, valamint a pedagógusok továbbképzésében felhasználható CD-ROM-okat, adatbázisokat szerzi be. Az egyes tantárgyak tanításában, a pedagógusok továbbképzésében, a számítástechnikai ismeretek elsajátításában felhasználható számítógépes programok kerültek az állományba. Ez az állományrész nem bővül tovább.

Kéziratok

- Semmelweis Egyetem Gyógytestnevelési szakdolgozatai. Az állomány le van zárva, a helyi képzés megszűnése miatt nem bővül tovább.
- Lánosz Kornél Fizikaverseny megyei dolgozatai, évente gyarapodik.

Leltári nyilvántartás sajátosságai

A fenntartó váltása miatt a leltári számokat újra kellett gondolni. A 2008 előtt beszerzett dokumentumok a meglévő leltári számuk elé különböző jelöléseket kaptak a Textlib adatbázisban:

T- tankönyvek

PK- minden egyéb dokumentum

2008-tól az újonnan beszerzett dokumentumok, a tankönyveken kívül, a VMK leltári számozását követik.

VII. Tagkönyvtárak

VII. 1. Budai úti Tagkönyvtár

A legnagyobb állománnyal rendelkező tagkönyvtár, ami a gyűjtőkört is meghatározza.

Könyvek

A szépirodalmi művek közül a klasszikus és kortárs magyar és külföldi szerzők műveit, szórakoztató irodalmat (romantikus, történelmi és sci-fi regények, krimik) és a nyelvtanulás gyakorlását segítő idegennyelvű szépirodalmat válogatva gyűjti.

A szak- és ismeretterjesztő irodalomból az alapvető tájékozódáshoz és tájékoztatáshoz szükséges kézi- és segédkönyveket, általános életvezetési ismeretekkel foglalkozó, a szabadidő hasznos eltöltéséhez, hobbi tevékenységekhez szükséges könyveket, valamint az át- és továbbképzésre szolgáló könyveket, nyelvkönyveket, szótárakat szerzi be.

A gyermek- és ifjúsági irodalomból a klasszikus és kortárs műveket, általános és középiskolai kötelező olvasmányokat gyűjti, és válogatással beszerzi az ismeretterjesztő irodalmat az óvoda és általános iskola korosztály számára.

Időszaki kiadványok

A megyei napilap mellett válogatással országos napilap, közéleti hetilap, számítástechnikai, történelmi, természettudományi, hobbi és néhány gyermeklap kerül beszerzésre.

Audiovizuális dokumentumok

Válogatással gyűjt könnyűzenei és népzenei CD-ket, klasszikus és kortárs szerzők műveit CD hangoskönyv formájában és koncertfelvételeket DVD-n.

VII. 2. Mészöly Géza úti Tagkönyvtár

A gyűjtemény alakítása elsősorban a különböző olvasói rétegek érdeklődésének figyelembevételével történik.

Könyvek

A szépirodalmi művek közül válogatással gyűjti a szórakoztató, romantikus, bűnügyi, fantasztikus és misztikus regényeket, sikerkönyveket, a sorozatokat, regényfolyamokat az érdeklődésnek megfelelően. A klasszikus és kortárs magyar és külföldi szerzők műveit, a kötelező és ajánlott irodalmat válogatva szerzi be, ismételt kiadások esetén a meglévő példányok figyelembevételével.

A szak- és ismeretterjesztő irodalomból gyűjti az alapvető helyismereti, helytörténeti műveket Székesfehérvár és Fejér megye vonatkozásában, a mindennapi életvezetéshez, a szabadidő hasznos eltöltéséhez keresett köteteket. Válogatva szerzi be a népszerű tudományterületek (ezotéria, pszichológia, élettan, természetgyógyászat) irodalmát, az érdeklődésnek megfelelő mértékben gyűjti a nyelvkönyveket, életrajzokat, útleírásokat, útikönyveket, térképeket. A könyvtárban működő szakkörök (kézimunka, számítógépes) érdeklődésének megfelelő köteteket beszerzi, különös tekintettel az idősebb korosztály számára.

A gyermek- és ifjúsági irodalomból az olvasóvá nevelés szempontjait figyelembe véve válogatva gyűjti az ismeretterjesztő műveket, különös tekintettel a sorozatokra. Az óvodás és kisiskolás korosztály igényeit figyelembe véve nagybetűs, képes mesekönyveket, verses-és mondókás könyveket gyűjt.

Időszaki kiadványok

Az időszaki kiadványok közül válogatva gyűjt napilapokat, közéleti hetilapokat és magazinokat, számítástechnikai, történelmi, hobbi témájú lapokat, lakberendezési, szórakoztató és női magazinokat, gyermek- és ifjúsági folyóiratokat.

VII. 3. Széna téri Tagkönyvtár

Az elsődleges szempont a gyűjtemény alakításában az olvasói igények kiszolgálása.

Könyvek

A szórakoztató, olvasmányos könyvekből (krimi, thriller, fantasy, romantikus) az igényesebb műveket, a kortárs hazai és külföldi irodalmat, válogatással verseket, drámákat, valamint történelmi regényeket gyűjt.

A szak- és ismeretterjesztő irodalomból az alapvető tájékozódáshoz és tájékoztatáshoz szükséges kézikönyveket, a felsőoktatásban is használható szakirodalmat gyűjti. A mindennapi életvezetéshez ajánlott, a szabadidő hasznos eltöltéséhez keresett könyveket beszerzi. A tudományos ismeretterjesztő művek közül a legújabb eredményeket bemutató, általánosabb érdeklődésre számot tartó könyveket, a Székesfehérvárra vonatkozó fontosabb ismeretterjesztő műveket folyamatosan gyarapítja.

A gyermek- és ifjúsági irodalomból a népszerű szépirodalmat, az ismeretterjesztő sorozatokat, valamint a technika, az állatvilág bemutatását tartalmazó könyveket szerzi be.

Időszaki kiadványok

Az időszaki kiadványok közül napilapokat, a közéleti gazdasági és irodalmi hetilapokat, női magazinokat, a pszichológia, történelem, pedagógia, biológia, életvezetés, művészet tárgykörébe tartozó, valamint szórakoztató és hobbi tevékenységet segítő lapokat gyermek- és ifjúsági ismeretterjesztő magazinokat gyűjt.

Elektronikus dokumentumok

Az elektronikus dokumentumok közül diafilmeket, szép- és szakirodalmi műveket tartalmazó e-könyveket szerez be.

VII. 4. Tolnai utcai Tagkönyvtár

Az általános közkönyvtári gyűjtési szempontok alapján, az olvasói igényre építve történik a gyűjtés.

Könyvek

A szépirodalmi művek közül a regényeket és helyi szerzők műveit válogatva gyűjti.

A szak- és ismeretterjesztő irodalomból kézikönyveket, Székesfehérvárt és Fejér megyét bemutató műveket, életrajzokat, oktatást-nevelést segítő könyveket gyűjt.

A gyermek- és ifjúsági irodalomból az óvodásoknak, kisiskolásoknak szóló leporellókat, nagybetűs képes könyveket, kötelező olvasmányokat és műelemzéseket, ismeretközlő, tudományos könyvek.

Időszaki kiadványok

Az időszaki kiadványok közül válogatva gyűjti a napilapokat, közéleti hetilapokat, magazinokat számítástechnikai, történelmi, hobbi témájú lapokat, lakberendezési, szórakoztató és női magazinokat, gyermek- és ifjúsági folyóiratokat.

VII. 5. Zsolt utcai Tagkönyvtár

A tagkönyvtár gyűjtőkörére a válogató gyarapítás jellemző, elsősorban kurrens anyagok gyűjtése, valamint a korszerű ismeretekhez való hozzáférés biztosítása.

Könyvek

A szépirodalomból válogatással gyűjti a kortárs magyar és külföldi szerzők műveit, a sikerkönyveket, különböző korosztályok számára a szabadidős, szórakoztató irodalmi műveket, erős válogatással szerzi be a krimiket, sci-fi könyveket és a „bestseller” szerzők könyveit.

A szak- és ismeretterjesztő irodalomból a korszerű tájékozódáshoz szükséges szakkönyveket, ismeretterjesztő műveket, valamint az új tudományterületek népszerűnek bizonyuló sikerkönyveit, pl. ezotéria, pszichológia, közgazdaságtan. Erős válogatással szerzi be a kézikönyv jellegű dokumentumokat.

A gyermek- és ifjúsági irodalomból az alap- közép- és felsőfokú tanulmányokat folytatók számára a kötelező- és alapvető magyar és világirodalmi műveket, valamint a jelentősebb hazai és külföldi kortárs szerzők műveit válogatva gyűjti.

Időszaki kiadványok

Az időszaki kiadványokból a napi tájékozódáshoz szükséges napilapokat, közéleti és politikai hetilapokat, irodalmi, történelmi, egyéb ismeretterjesztő folyóiratokat valamint a szabadidő hasznos eltöltésével foglalkozó időszaki kiadványokat, pl. életmód, lakberendezés, hobbi témában szerzi be.

Audiovizuális dokumentumok

A tagkönyvtárban került elhelyezésre a VMK DVD állománya. Beszerzi a kötelező olvasmányok filmadaptációit, válogatással a gyermekek részére készült szórakoztató és ismeretterjesztő filmeket, az irodalmi művek feldolgozásait, az art filmeket, népszerű játékfilmeket, valamint a felnőtteknek szóló szórakoztató és ismeretterjesztő filmeket.

VIII. Különgyűjtemények

A részletes nyilvántartási ismertetőt a 2. számú melléklet tartalmazza.

VIII. 1. Dévay-gyűjtemény

A gyűjtemény egykori tulajdonosa Dévay József 1844-ben született Pozsonyban. Teológiát végzett, ám egész életében pénzügyi hivatalnokként kereste kenyerét. Az irodalomban való jártassága, olvasottsága kiemelkedő volt a maga korában. A könyvgyűjtő, aki klasszika-filológia iránti érdeklődése kapcsán tagja volt több tudományos társaságnak, 1922-ben költözött családjával Székesfehérvárra. Két év múlva bekövetkezett halála után fia, Dévay József Róbert örökölte a több mint ötezer kötetes könyvtárat, ám ő családi okok miatt a könyvek értékesítése mellett döntött. Az igen értékes gyűjtemény az akkori anyagi viszonyok között egészében nem található gazdára. Ezért csak egy töredéke - valamivel több, mint négyszáz kötet - 1929-ben egy építési telekért és építőanyagért cserébe került a város tulajdonába. Dévay József Róbert tevékeny részese volt a helyi közéletnek, többek között tagja volt a Vörösmarty Körnek.

A köteteket Szőnyegi Hajnalka helyismereti könyvtáros részletesen bemutatja a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár Dévay-gyűjteménye című könyvében.

VIII. 2. Régi könyvek

Az 1851 előtt megjelent könyvek a nemzeti kulturális örökség miniszterének a „22/2005. (VII.18.) NKÖM rendelete a muzeális könyvtári dokumentumok kezelésével és nyilvántartásával kapcsolatos szabályokról” című rendeletével összhangban elkülönítve kerülnek tárolásra, a Dévay-gyűjteménnyel közös helyiségben. A régi dokumentumok a lehetőségekhez mérten kerülnek beszerzésre, illetve a többi állományból kiválogatásra és átdolgozásra kerültek. A gyűjteményrészbe könyvjellegű dokumentumok, valamint bekötött időszaki kiadványok kerülnek.

IX. Könyvtárellátási szolgáltató rendszer (KSZR)

Az 1997. évi CXL. törvény alapján a VMK működteti a KSZR-t.

A kistépülési könyvtári szolgáltató helyek a települések önkormányzataival kötött együttműködési megállapodásban rögzítettek alapján kapják a dokumentumokat letéti ellátás formájában. A szolgáltató helyek állományának nagysága és összetétele a helyi igényeket szolgálja ki, alakítása a VMK ajánlójegyzékei és a helyben dolgozó könyvtáros javaslatai alapján történik.

IX. 1. A gyűjtött dokumentumtípusok az információhordozó típusa szerint

- Írásos, nyomtatott dokumentumok (könyvek, időszaki kiadványok, térképek)
- Audiovizuális ismerethordozók (hangzó, hangos- képes, elektronikus dokumentumok)

IX. 2. A gyűjtött dokumentumtípusok tartalom szerint

Könyvek

A szépirodalmi művek közül teljességre törekedve kerülnek gyűjtésre a magyar irodalom klasszikus művei, az általános és középiskolai kötelező olvasmányok. Válogatva kerülnek gyűjtésre a világirodalom klasszikus művei, kortárs magyar szerzők művei általános és középiskolai ajánlott olvasmányok, életrajzok, történelmi regények, gyermek és ifjúsági regények, elbeszélések, nemzetiségi gyermek- és ifjúsági irodalom, szórakoztató irodalom. Erősen válogatva kerülnek gyűjtésre a kortárs külföldi szerzők művei, lírai, prózai, drámai antológiák, tematikus antológiák

A szakirodalomból válogatva kerülnek gyűjtésre az általános lexikonok, enciklopédiák, minden tudományterület népszerű ismeretterjesztő irodalma, többnyelvű szótárak világnyelveken, a nemzetiségi lakosok anyanyelvi művelődését elősegítő irodalom, az adott tájegységre, településre vonatkozó helyismereti, helytörténeti kiadványok, gyermek és ifjúsági ismeretterjesztő irodalom, hobby tevékenységet segítő szakirodalom, nyelvtanulást segítő művek. Erősen válogatva kerülnek gyűjtésre szaklexikonok és –enciklopédiák, a tudományok, a kultúra, a művelődéstörténet alapszintű elméleti és történeti összefoglalói. Teljességre törekedve kerülnek gyűjtésre az adott település térképei, válogatva a megye, a megyén belüli városok térképei, erősen válogatva az európai országok és városok térképei.

Időszaki kiadványok

Az időszaki kiadványokból a megyei napilapokat, képes hetilapokat, ismeretterjesztő folyóiratokat, magazinokat, gyermek- és ifjúsági lapokat gyűjt.

Audiovizuális ismerethordozók

Válogatva kerülnek gyűjtésre a hangoskönyvek CD-n, filmek DVD-n. Erősen válogatva kerülnek gyűjtésre a zenei CD-k, CD-ROM-ok.

IX. 3. A dokumentumállomány gyarapodásának lehetséges forrásai

A gyarapítás vétel, illetve ajándékozás útján történik. A dokumentumokat a VMK elsősorban a szerződött szolgáltatótól, szükség esetén könyvesboltokból, internetes terjesztőktől vásárolja.

IX. 4. A dokumentumállomány feldolgozása

A dokumentumokról a VMK egyedi és csoportos leltárkönyvet vezet elektronikusan, és a TEXTLIB integrált rendszerben dolgozza fel. A dokumentumok az intézmény online katalógusában visszakereshetők.

Az időszaki kiadványok a terjesztőtől közvetlenül a szolgáltató helyekre kerülnek. Nyilvántartásukat a könyvtári szolgáltató hely dolgozója vezeti.

IX. 5. A gyűjtött dokumentumtípusok használata

A könyvtár a letétbe adott könyvek és audiovizuális dokumentumok szám szerinti nyilvántartásáról „nyilvántartó lapot” vezet két példányban, amelyből az egyik a szolgáltató helyen marad.

IX. 6. A szolgáltató hely dokumentumainak állományapasztási szempontjai

Tervszerű állományapasztás

Az ismeretterjesztő és szakkönyvek esetében az ismeretanyagában elavult dokumentumok, illetve a már megváltozott adatokat tartalmazó művek kerülnek kivonásra az állományból.

Fölőpéldány címén törlésre kerülnek azok a dokumentumok, amelyek iránt időközben megcsappant az olvasói igény, vagy már nem tartoznak az időközben megváltozott gyűjtőkörbe.

Állományapasztás egyéb okból

Elhasználódás miatt évente egy alkalommal kerülnek selejtezésre a leválogatott dokumentumok.

Elemi kár, lopás miatt megsemmisült, elveszett dokumentumok az esemény után kerülnek selejtezésre.

Az állományellenőrzés során hiányzó dokumentumok a jegyzőkönyv elkészítése után selejtezésre kerülnek.

A leselejtezett dokumentumokról törlési jegyzék készül, majd végrehajtásra kerül a törlés a leltárkönyvekben (egyedi és csoportos) és a TEXTLIB integrált rendszerben.

Záró rendelkezések

Jelen szabályzat 2018. október 19-én lép hatályba, ezzel a 2016. november 21-én kelt Gyűjtőköri szabályzat hatályát veszti.

Székesfehérvár, 2018. október 19.

Vasvári Zoltán

igazgató

Letétek

A könyvtár döntések, előírások és megállapodások útján létrehozhat letéti állományokat, gyűjteményeket, amennyiben a szolgáltatási, jogszabályi vagy gyűjteményi körülmények indokoltta teszik.

1.1. Végleges letétek

A gyarapítás meghívásos pályázat útján, a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával történik. A letéti gyűjtemény kezelését a könyvtár elkülönített módon végzi, külön leltárkönyvi nyilvántartásban, L/ kezdetű leltári számozással. A pályázat feltétele volt, hogy a példányokat a megyei hatókörű városi könyvtár tartja nyilván, és meghatározott könyvtárak részére tovább adja.

Jelenleg végleges letéti állományban vannak:

- A Fejér megyei büntetés-végrehajtási intézetek részére állományba vett dokumentumok (Székesfehérvár, Baracska, Pálhalma településeken),
- Nemzetiségi ellátás keretében néhány Fejér megyei település részére beszerzett dokumentum (Balinka, Bicske, Etyek, Gánt, Isztimér, Mány, Mór, Pusztavám, Szár, Újbarok, Vértesboglár).

Az állományok gondozása folyamatos, a büntetés-végrehajtási intézmények a dokumentumok helyzetéről, apasztásáról időszakosan tájékoztatják a könyvtárat.

1.2. Tartós letétek

Az intézmény külön megállapodás alapján a saját állományából ad át, vagy külön költségvetési forrásból vásárol és dolgoz fel kiadványokat az érintett könyvtáraknak. A kiadványok a megállapodás feltételei szerint maradnak az érintett könyvtárakban.

Jelenleg tartós letéti formában találhatók:

- KSZR keretében állományba vett dokumentumok, részletes ismertető a VIII. pontban található. A dokumentumok K/ leltári számmal kezdődnek, külön leltárkönyvi nyilvántartásuk van, és a kistéleplési könyvtáraknak kerültek átadásra.
- Aranybulla Könyvtár részére átadott letéti állomány: a megszűnt Zentai úti Tagkönyvtár könyveinek nagy része a fenntartó, Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata döntése alapján az Aranybulla Könyvtár részére került átadásra. A könyvek a VMK saját állományából kerültek leválogatásra.

Régi könyvek nyilvántartása

A Vörösmarty Mihály Könyvtár muzeális könyvállománya alapvetően kettő állományrészre különül el. Az egyik a régi könyvek, a leltári számuk R jelölést kapott, a másik a Dévay-gyűjtemény, a leltári számuk Dy jelölést kapott. Az utóbbi Dévay József gyűjteménye, amely nem teljes, és a gyűjteményről nyomtatott katalógus jelent meg 2004-ben Szőnyegi Hajnalka tollából. Az előbbi gyűjtemény főleg 1851 előtti kiadványokból áll, melyeket az elmúlt évtizedek során különböző forrásokból és adományokból gyarapított a könyvtár.

A leltárkönyvben 1.060 db példány szerepel, a leíró és a hozzájuk kapcsolódó példányrekordok száma ennél kevesebb, mivel vannak olyan művek, melyek többkötetesként kerültek leltárkönyvbe, illetve **két anyaghoz több kézirat tartozik, melyek darabszáma így került a nyilvántartásba, részletes ismertetése az 1701-1850 közötti oszlopban található.**

Számos kiadvány egyben kolligátum is, több cím egybekötve, melyek egy leltári számon, egy leíró rekordban, egy kötetként szerepelnek. **Ezekről teljes körű összeírás még nem készült.**

Antikva típusú kiadványból 48 kötet van, azaz 48 db fizikai egység.

Az RMK katalógusában (Régi Magyar Könyvtár, szerk. Szabó Károly) 4 olyan példány van, melyet az itteni gyűjteményben is fel lehet lelteni, ezek az antikva oszlopban szerepelnek.

Részletezve

R 155

Corpus iuris Hungarici, seu decretum generale incltyi Regni Hungariae, partiumque eidem annexarum in 3 tomos distinctum. - Tynaviae : [s. n.], 1696 (Tynaviae : Typ. Acad. per J. A. Hörmann). - [26], 139, [5], [2], 604, 558, [22] p. ; 31 cm
RMK II. - Koll 1.

R 156

[Corpus iuris Hungarici, seu decretum generale incltyi Regni Hungariae, partiumque eidem annexarum in 3 tomos distinctum]. - [Tynaviae] : [s. n.], [1696-1698] ([Tynaviae] : [Typ. Acad. per J. A. Hörmann]). - [28], 139, [5], [2], 604, 124, [2], 432, [22] p. ; 31 cm
RMK II. 1897. - Koll 1.

R 286

Szent Biblia / az Egesz Keresztyénségben be-vott Régi Deák botuból, magyarra fordította A' Jesus-alatt Vitezkedo Társaság-beli Nagy-Szombati Káldi Gyorgy Pap ; A' Bibliara valo Laistrom ; Oktato intéz : Károli Gáspár és Szenczi Molnár Albert fordítása ellen ; A' Nyomtatásban esett fogyatkozásokról. - Béchben : Kolonai Udvarban Formika Máté, 1626. - [4], 1176, 16 fol., 44 p., 1 fol. ; 30 cm
RMK I.

R 326

Szent Biblia : az az: Istennec Ô és Uy Testamentomanac Prophetac es Apastaloc által megíratott szent könyvei : magyar nyelvre fordítatott egészszen ... / Caroli Caspar Elöljáróbeszédével. - [2. kinyomtatás] / ez masodic kinyomtatást igazgatta néhol megis jobbitotta Szenci Molnar Albert. - Hanoviaban : Levinus Hulszius örökösinek költségével, 1608 (Hanoviaban : nyomattatott Halbejus János által). - 194 [!186] p. ; 24 cm

Tart. még: Az Ô Testamentum mellé vetett könyvec, mellyec Apocryphusoknak nevezetnec, ... - A teljes mű leírása RMK I. 411. alapján.

1601-1700 közötti, azaz 17. századi nyomtatványból 88 kötet van, azaz 88 db fizikai egység.

1701-1850 közötti nyomtatványból 804 db van.

A helyi olvasóköri kéziratok két rekordban vannak ismertetve, míg tényleges számuk összesen 15. Ezen kívül még összesen 8 db olyan fizikai egység van, ami egy leltári számon több kötetet jelent.

Részletezve

R321: 3 példányként szerepel, 1 fizikai egységben 3 mű (+2)
Notitia rerum Hungaricarum /-Franciscus Carolus Palma. --Tyrnaviae : [s. n.], 1770 (Tyrnaviae : Typ. Acad.). --3 db. ...Bőrkötés. --A három kötet közös lelt. számon
R335: 2 példányként szerepel, 1 fizikai egységben 2 mű (+1)
Le chevalier de Saint-Georges /-Roger de Beauvoir. --Bruxelles : A. Jamar Éditeur-Libraire, 1840. --14 cm ...Regény. --1-2. köt. egy leltári számon. --Poss. Gróf Zichy Ödön, Keszthelyi Helikon Könyvtár
R380: 8 példányként szerepel, 1 fizikai egységben 8 mű (+7)
A Fejérmegyei Olvasó Társaság könyvtárának katalógusa és iratai. --[S.l.] : [s.n.] ...1 könyv, 7 kézirat = 8 db
R381: 7 példányként szerepel, 1 fizikai egységben 7 mű (+6)
A Fejérmegyei Olvasó Társaság iratai. --[S.l.] : [s.n.]...7 db.

Összesen (2+1+7+6), 16 db a különbözet, emiatt állományellenőrzéskor 1.044 db fizikai egység van, de leltárban 1.060 példány (kötet) szerepel.

Az 1851 utáni kiadványból a jellegüknél fogva muzeális gyűjteményben, 116 db Dévay és 4 db „R” kiadvány van.